

Ο ΑΡΑΨ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΚΑΙ Ο ΠΟΙΗΤΗΣ.

Ἄραψ τις βασιλεὺς τοσοῦτον ὑπερφυῆ εἶχε τὴν μὴ μὴν, ὥστε ἤρκει ν' ἀκούσῃ ἀπαξ ἀπαγγελομένην ὥδην ὅσην δῆποτε τὴν ἔκτασιν, καὶ ἐμάνθανεν αὐτὴν τόσον καλῶς, ὅσον καὶ ὁ συγγραφεὺς αὐτῆς· εἶχε δὲ καὶ δύο ἄλλους εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του προικισμένους τὴν αὐτὴν δύναμιν, εἰς βαθμὸν ἐπίσης ἀξιοσημείωτον· ὁ μὲν τούτων, μαμελοῦκος, ἐδύνατο ἀκούων δις τεμάχιον στίχων νὰ ἐπαναλαμβάνῃ αὐτὸ ἀπροσκόπτως, ἡ δὲ, δούλη αὐτοῦ, ἐδύνατο νὰ πράττῃ τὸ αὐτὸ μετὰ τῆς αὐτῆς εὐκολίας εἰς πᾶν ὅ,τι τρίς ἤκουεν.

Ὅτε δὲ ποιητὴς παρουσιαζόμενος εἰς τὰ ἀνάκτορα ἐζήτηε νὰ προσφέρῃ εἰς τὸν θρόνον τὰ σεβάσματά του, καὶ νὰ ἐπιδείξῃ τὴν τέχνην του· ὁ βασιλεὺς συνειθίζε νὰ τῷ ὑπόσχεται, ὅτι ἂν εὗρισκε τοὺς στίχους αὐτοῦ ἀληθῶς καινοφανεῖς καὶ πρωτοτύπους, θὰ ἀντήμοιβε διδὼν αὐτῷ χρυσὸν ἰσοβαρῆ μετὰ τοῦ χειρόγραφου του. Ὁ ποιητὴς, βέβαιος ὅτι παρ' οὐδενὸς εἶχεν ἀρυσθῇ τὰς ποιήσεις του, ἀπήγγελλεν αὐτάς μετὰ πεποιθήσεως· ἀλλὰ μόλις ἐτελείωνε καὶ ὁ βασιλεὺς ἔλεγεν εἰς αὐτόν· « οὗτοι δὲν εἶνε νέοι· ἐγὼ πρὸ πολλῶν ἐτῶν τοὺς ἤξευρα καὶ μάλιστα ἐκ στήθους » καὶ ἐπανελάμβανε λέξιν πρὸς λέξιν, καὶ ἐξέπληττε τὸν ποιητὴν. Προσετίθη δὲ, « ὁ μαμελοῦκος οὗτος ἐπίσης τοὺς ἤξευρε καὶ δύναιται νὰ τοὺς ἐπαναλάβῃ » καὶ ὁ μαμελοῦκος, ἀκούσας αὐτοῦ, παρὰ τε τοῦ ποιητοῦ, παρὰ τε τοῦ βασιλέως, τοὺς ἐπανελάμβανε· « Ἐγὼ μάλιστα καὶ μίαν δούλην, ἐξηκολούθει ὁ βασιλεὺς, ἥτις πρέπει ἐπίσης νὰ τοὺς γνωρίζῃ· ἂς μοι τὴν φέρουν! » Καὶ ἰδοὺ ἡ δούλη, ἥτις, κεκρυμμένη ὀπισθεν τῶν παραπετασμάτων, ἤκουσε τὸν ποιητὴν, τὸν βασιλέα καὶ τὸν μαμελοῦκον ἀπαγγέλλοντος κατὰ σειράν τὸ ποίημα, ἐπανελάμβανε αὐτὸ, ὡς εἰ παιδιόθεν ἐμάνθανεν αὐτό. Ὁ ποιητὴς ἐκπληκτὸς δὲν ἐδύνατο νὰ ἐννοήσῃ πῶς ἄλλοι παρ' αὐτὸν ἐγνώριζον τόσον καλὰ τοὺς στίχους του, καὶ ἐφαντάζετο ἑαυτὸν θῦμα κακοῦ τινος δαίμονος· ἀλλ' ἐπὶ τέλους μὴ ἔχων τι ν' ἀντιτάξῃ ἠναγκάζετο ν' ἀναχωρῇ μετὰ χεῖρας κενάς.

Περίφημος δὲ τις ποιητὴς, ὁ Ἰσμαήλ, παραξενευθεὶς ἐπὶ τῇ τύχῃ τῶν συναδελφῶν αὐτοῦ, καὶ ὑποπτευθεὶς τὸν δόλον τοῦ βασιλέως, ἀπεφάσισε νὰ δοκιμάσῃ καὶ αὐτός. Συνέθεσε λοιπὸν ὥδην, ἐν ᾗ, ἄνευ τῆς βλάβης τῶν ἰδεῶν, παρενέβαλε μετὰ μεγίστην ὑπομονὴν μελέτης, τὰς δυσκολωτέρας καὶ δυσμνημονευτοτέρας ποιητικὰς λέξεις τῆς ἀραβικῆς γλώσσης· μετὰ δὲ τοῦτο παραδίδως ἐνδυσθεὶς καὶ κατὰ τὸ ἔθος τῶν ἀράβων τῆς ἐρήμου τὸ πρόσωπον, πλὴν τῶν ὀφθαλμῶν διὰ πέπλου καλύψας, ἤλθεν εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ βασιλέως καὶ εἰσήχθη παρ' αὐτοῦ.

— Ὡ ἀδελφε τῶν ἀράβων, τῷ εἶπεν ὁ βασιλεὺς, πόθεν ἔρχεσαι, καὶ τί παρ' ἐμοῦ ἐπιθυμεῖς;

Ὁ ποιητὴς ἀπεκρίθη· Ὁ Θεὸς ν' αὐξάνῃ τὴν δύναμιν τοῦ βασιλέως. Εἰμαι ποιητὴς τοῦ δήμου... καὶ συνέθεσα ὥδην πρὸς τιμὴν τοῦ ἡμετέρου κυρίου, τοῦ Σουλτάνου.

— Ὡ ἀδελφε τῶν ἀράβων, ἐπανέλαβεν ὁ βασιλεὺς, ἤξευρες ἐπὶ τίνι συμφωνίᾳ θὰ τύχῃς ἀναταμιῶν;

— Ἀγνοῶ, εἶπεν ὁ ποιητὴς. Ποία εἶναι ἡ συμφωνία αὐτῇ, κραταιότατε βασιλεῦ;

Ἄν ἡ ὥδῃ δὲν συνετέθη παρὰ σοῦ, οὐδεμία θὰ λά-

βῃς ἀμοιβὴν ἀλλ' ἂν αὕτη εἶναι πρωτοφανής, καὶ ἂν τῶντι οὐ εἶσαι ὁ συγγραφεὺς ταύτης, σοὶ δίδω τότον χρυσόν, ὅσος ἰσοσταθμίζει μετὰ τοῦ χειρόγραφου, εἰς ὃ ἐνεπιστεύθης τὰς ἐμπνεύσεις σου.

— Πῶς ἤθελον τολμήσει, ἀνέκραξεν ὁ Ἰσμαήλ, νὰ οἰκειοποιηθῶ στίχους παρ' ἄλλου ποιηθέντας; Τίς ἀγνοεῖ ὅτι τὸ ψεῦδεσθαι εἶναι ἡ φαυλοτέρα τῶν πράξεων; Οἱ ἐμοὶ στίχοι παρ' ἐμοῦ ἐποιήθησαν, καὶ ἀναδέχομαι ἄνευ τινὸς φόβου τὴν συμφωνίαν, εἰς ἣν εὐαρεσῆσαι νὰ μ' ὑποβάλῃς, ὡ ἡμέτερε σουλτάνε.

Ἀπήγγειλε τὴν ὥδην του, ὁ βασιλεὺς τεταραγμένος, ἀνίκανος νὰ διαφυλάξῃ οὐδὲ ἓνα στίχον, ἔνευσε πρὸς τὸν μαμελοῦκον· ἀλλ' ὁ μαμελοῦκος, οὐδὲν εἶχε καταλάβει· διέταξε νὰ ἐμφανισθῇ ἡ δούλη, ἀλλ' αὕτη ἔτι μᾶλλον τῷ ἀνίκανος νὰ καίξῃ τὸ μέρος της.

— Ὡ ἀδελφε τῶν ἀράβων, εἶπεν ὁ βασιλεὺς, σὺ εἶπες ἀληθῆ! ἡ ὥδῃ ἀναμφιβόλως παρὰ σοῦ ἐποιήθη. Πρῶτον ἤδη ἀκούω αὐτὴν. Δεῖξόν μοι λοιπὸν τὸ χειρόγραφόν σου, ἵνα σοὶ δώσω τὴν ὑποσχεθεῖσαν ἀμοιβήν.

— Θελήσατε, εἶπεν ὁ ποιητὴς νὰ διατάξῃτε δύο ὑπηρέτας νὰ φέρωσιν εἰς τοὺς πόδας τοῦ θρόνου σου, ὅ,τι μοῦ ζητεῖτε.

— Τί πρέπει νὰ φέρωσιν; ἀνέκραξεν ὁ βασιλεὺς· τὸ χειρόγραφον δὲν εἶναι ἐκ παπύρου, καὶ δὲν δύνασαι νὰ τὸ φέρῃς;

— Ὅχι, μεγαλειότατε σουλτάνε. Εἰμαι πτωχός· ὅτ' ἐσύνθετον τοὺς στίχους τούτους, μὴ ἔχων πάπυρον, ἠναγκάσθην νὰ τοὺς χαράξω ἐπὶ τινος τμήματος στήλης, τὸ ὅποιον μοὶ ἀφῆσεν ὁ πατὴρ κληρονομίαν. Τὸ μαρμάρινον τοῦτο τμήμα εἶναι ἐπὶ τῆς ῥάχews τῆς καμῆλου μου εἰς τὰς πύλας τῶν ἀνακτόρων.

Ὁ βασιλεὺς ἐλήφθη ἐν τῇ ἰδίᾳ του παγίδι· τὸ τμήμα τῆς στήλης ἐθλίβε τὴν καμῆλον· διὰ νὰ φυλάξῃ δὲ τὴν ὑπόσχεσίν του ἔπρεπε νὰ ἐξαντλήσῃ τοὺς θησαυροὺς του· ἀλλὰ τὸ μάθημα τοῦτο δὲν ὑπῆρξεν ἐπὶ ματαίῳ· τοῦ λοιποῦ παρητήθη τοῦ ἀναξίου εἰς αὐτὸν κατὰ τῶν ποιητῶν δόλου· τοὺς ἀντήμειψε κατὰ τὴν ἀξίαν των μετὰ γενναϊότητος πρεπούσης εἰς τὸν πλοῦτον καὶ τὴν δύναμιν τῶν ἡγεμόνων.

G. K.

Ο ΕΥΛΟΥΡΓΟΣ
ΤΟΥ ΟΡΛΕΑΝΣ.

Ὁ Φραγκίσκος εἶχε τὸ ἐργαστήριόν του ἐν τῇ ὁδῷ Παρις τοῦ Ἐρωτος· ἂν κ' ἐμπειρος εἰς τὸ νὰ λειτουργῇ ἐπὶ παντὸς εἶδους ξύλου, αἱ ὑποθέσεις του ὁμως δὲν εὐδοκίμουν καθόλου σχεδόν· ἐλλειπούσης ἐργασίας καὶ πιστώσεως. Διὰ τοῦτο συχνότατα ἔμενεν ἡμέρας ὅλας εἰς τὸ κατὰστημά του κρατῶν μεταξὺ τῶν γονάτων βιβλία, διότι ἀναγνώστis ὢν σχεδὸν ἐκ μονομανίας, ἠγωνίζετο νὰ ἐκστηρίξῃ τὰ βουκολικά καὶ τὰ τραγωδίας, ὅσαι ἦσαν περιώνυμοι.

Οἱ γείτονες, βλέποντες αὐτὸν ζῶντα, πτωχὸν καὶ μόνον, τὸν ἀπεστρέφοντο ὡς ἄνθρωπον ἀνωφελῆ εἰς τὴν τύχην ἢ τὰς ἡδονὰς των, καὶ ὅτε διαβαίνοντες τὸ ἐσπέρας παρὰ τὸ κλεισμένον ἐργαστήριόν του, τὸν ἤκουσαν νὰ ἐκφωνῇ τὰς μαγικὰς ἐπικλήσεις τοῦ Δελφικοῦ

Μαντείου, οἱ δειλότεροι ἐσταυροκοποῦντο καὶ ἐβεβαίουν ὅτι ὁ Ξυλουργὸς συνωμίλει μετὰ τοὺς δαίμονας.

Τῇ ἀρωγῇ τῆς κακεντρεχείας ὁ Φραγκίσκος ἐντὸς ὀλίγου ἀπῆλause τόσους δανειστάς ὅσους θαμῶνας (μυστηρίδες) ὤφειλε νὰ ἔχῃ. Τινὲς αὐτῶν ἤρχοντο καθ' ἐκάστην νὰ ἐνώσωσιν εἰς τὰ τεμάχια τῶν Ἀλεξανδρινῶν στίγων του, τὸ πῆζον ὑφὸς χρεωστικοῦ ὁμολόγου, καὶ ἐξηκολούθησε τοῦτο τόσον ἐπιμόνως, ὥστε ὁ Ξυλουργὸς ἔχασε τὴν ὑπομονὴν του, καὶ μελαγχολικὴν ἔχων τὴν ἰδιουγκρασίαν ἀπεφάσισε νὰ ἐνεργήσῃ διὰ μιᾶς γενικῆν ἐξόφλησιν, πρᾶττων ὡς οἱ ἥρωες τῆς τραγωιδίας.

Ἡθέλησε δὲ μόνον νὰ προετοιμάσῃ τὴν λύσιν ἀξίαν ἑαυτοῦ.

Κατὰ τὸ σχέδιόν του, ὤφειλε νὰ καλέσῃ πρὸ δαταμερίας τοὺς δανειστάς του καὶ νὰ προπαρασκευάσῃ τὸ ὅπισθεν τοῦ ἐργαστηρίου δωμάτιον, ὅπως τοὺς δεχθῇ κατὰ τρόπον ὥστε εἰσερχόμενοι ἐκεῖ νὰ τὸν εὕρωσιν ἐπὶ σωρῷ μεταξὺ τεσσάρων κηρίων καὶ προσηκόντως θαυόντα.

Ἡ διαδραμάτισις σκηνῆς τοιαύτης ἦτο βεβαία· διὰ τοῦτο ὁ Φραγκίσκος δὲν ἐστοχάσθη πλέον ἄλλο εἰμὴ πῶς νὰ προμηθευθῇ τὸ ὕφασμα τοῦ ἱματισμοῦ ὅστις τῷ ἦν ἀναγκαῖος εἰς τὴν παράστασιν τοῦ προσώπου τοῦ συγκεχωρημένου.

Δὲν τῷ ἔμεινεν εὖτω μία σάνις καὶ οὐδεὶς ἔμπορος ἠθέλησε νὰ τῷ ἐνπιστευθῇ καμμίαν· ἀλλ' ἐνθυμήθη εὐτυχῶς ἓνα φραγκλόν, τὸν ὅποιον εἶχε ποτὲ ἐγείρει διαταγῇ τῆς κοινότητος εἰς μίαν τῶν ἀψίδων τῆς μεγάλης γέφυρας. Τὸ ἔργον τοῦτο ὁ Λεῖγυρ εἶχε πρὸ πολλοῦ καταστρέφει· εἰς τὸ βάθος ὁμοῦ τῶν ὕδατων ἔμενον θαμμένα λείψανά τινα παρὰ τοὺς πόδας τοῦ ἀντερεισματος. Ὁ Ξυλουργὸς βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ σκότους ἀπέσπασε τὰ λείψανα ταῦτα ἐκ τῆς ἄμμου τοῦ ποταμοῦ, καὶ τὰ μετέφερε λάθρα εἰς τὸ ὑπόγειόν του, ὅπου ἤρχισε νὰ ἐργάζεται.

Ἡ ἰδέα ὅτι ἔμελλε τέλος ν' ἀπαλλαγῇ τῶν καταδιώξεων τῶν δανειστῶν του, καὶ ἡ ἐλπίς τοῦ νὰ περαιώσῃ τὴν τραγωιδίαν του ὡς οἱ ἀριστοτέχναι, ἀρῆρσεν ἀπὸ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Φραγκίσκου πᾶν ὅτι πικρὸν ἐνυπῆρχε· ἡ ἀποτροπήσις τοῦ ἀνθρώπου εἶχεν ἐξαλειφθῇ ἐνώπιον τῆς φιλαυτίας τοῦ δραματούργου, ἄλλως τε ἔπαινε πᾶσα δι' αὐτὸν ἀβεβαιοτήτης — ἐλευθερος ἀπὸ τοῦ ὀχληροῦ ἐκείνου συντρόφου ὃν ἀποκαλοῦσι μέλλον, ἐπειρᾶτο μόνον πῶς νὰ εὐθυμήσῃ μετὰ τοῦ παρόντος.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἐνιαύσιος προϋπολογισμὸς του δὲν ἔμελλε νὰ τῷ χρησιμεύσῃ πλέον ἢ ἐπὶ ὀκτὼ ἡμέρας, ἤρχισε νὰ τρώγῃ τετράκις καθ' ἐκάστην, νὰ πίνῃ τὸν καλλήτερον οἶνον καὶ νὰ ᾄδει φαιδρὰ ᾄσματα πρὸς τὰς διαβαινούσας νεάνιδας. Συγγρόνως οἱ δανεισταὶ τοῦ ἐλάβον τὴν κλησιν δι' ἧς ἐκαλοῦντο νὰ παρουσιασθῶσι τὴν ὀγδόην μετὰ τῶν βίβλων αὐτῶν καὶ τῶν ὁμολόγων.

Μέγας θαυμασμὸς ὑπῆρξε τότε καθ' ὅλην τὴν συνοικίαν. Συνηρωτῶντο ὅλοι περὶ τοῦ τί νὰ συνέβῃ εἰς τὸν νέον Ξυλουργόν. Ὅταν δὲ ἠρώτων αὐτὸν, εὐηρεστεῖτο ν' ἀποκρίνεται διὰ διπλῆς ἐννοίας ὅτι πρὸ ὀκτὼ ἡμερῶν οἱ ἄνθρωποι οἱ βασιανίσαντες αὐτὸν διὰ τῶν καταδιώξεων τῶν, θὰ ἐμνησχαν ἀποσβολωμένοι καὶ μετάνοημένοι· τέλος ἐνῷ ὅλοι ἐχάνοντο

εἰς συμπράσματα, ὁ γείτων Ξενοδόχος ἐνθυμήθη ἀφ' ὧν ὅτι εἶχεν ἰδεῖ τὸν Φραγκίσκον εἰσερχόμενον πολλὰς νύκτας συνεχεῖς, καὶ φέροντα φορτίον ὅπερ ἐφαίνετο κρύπτων· ἐπρόσθεσεν ὅτι ὁ Ξυλουργὸς οὗτος ἀπὸ τῆς χθὲς εἰργάζεται εἰς τὸ ὑπόγειόν του, καὶ ἀναπολῶν τοὺς μαγικούς αὐτοῦ μονολόγους, ἐσυμπέρανεν ὅτι ὁ δαίβολος τῷ ἀνεκάλυψε θησαυρόν!

Ἡ ἐξηγήσις αὕτη ἀποδεχθεῖσα εὐθὺς ὑπὸ τῶν ἰσχυροτέρων κεφαλῶν τῆς γειτονίας διεδόθη βαθμὴδὲν μετὰ εἰθισμένων καλλωπισμάτων καὶ ἐπαυξήσεων. Ἐβρέθη ἐν πρώτοις περὶ ἐννέα ἀργυρῶν ἰχθύων τοὺς ὁποίους ὁ Ξυλουργὸς εἶχεν ἐκθάψει εἰς μίαν τῶν νήσων τοῦ Λεῖγυρος· ἔπειτα περὶ δικτύου ἐκ μαργαριτῶν εὐρεθὲν ὑπὸ τὴν γέφυραν· τέλος ἐβεβαιώθη ὅτι εἶχεν ἀνακαλύψει εἰς τοὺς ἄμμους τὴν χρυσὴν λέμβον τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος, καὶ ὅτι τὴν μετέφερε παρ' αὐτῷ εἰς τεμάχια.

Τότε καὶ οἱ πιστωταὶ ἐνόησαν τὴν κλησιν, καὶ ἤρχισαν νὰ μετανοοῦν διὰ τὴν μεγάλην αὐτῶν σκληρότητα πρὸς ἄνθρωπον, τὸν ὅποιον τὰ πλοῦτη μετ' ὀλίγον θὰ κατέστανον δυνατόν, καὶ ὅστις ἠδύνατο νὰ μνησικακήσῃ πρὸς βλάβην τινά. Προσῆλθον λοιπὸν οἱ εἰς μετὰ τὸν ἄλλον διὰ νὰ τὸν εἰρηνεύσουν, διαβεβαιῶντες ὅτι ὅλη των ἡ περιουσία ἦτον εἰς τὴν καλὴν τοῦ διὰ θεοῦ, καὶ ὅτι ἐὰν τῷ ἦσαν εὐγνώμονες ἂν ἤθελε νὰ τοὺς δοκιμάσῃ.

Ὁ Ξυλουργὸς ἐμάντευσεν ἀμέσως τὴν αἰτίαν τῆς μεταβολῆς ταύτης, καὶ ἐπειδὴ ἡ χαρμόσυνος ζωὴ τῶν προηγούμενων ἡμερῶν τῷ εἶχε νύξει τὴν ὀρεξιν πρὸς τὰ πράγματα τοῦ κόσμου, ἀπεφάσισε νὰ παρατείνῃ τὴν λύσιν τοῦ δράματός του.

Ἡ πίστις πρὸς τὸν ὑπ' αὐτοῦ ἀνακαλυφθέντα θησαυρόν ἥλλαξε τὴν διάθεσιν ὅλην τῶν γνωρίμων του. Ἀντεφιλοτιμοῦντο τίς νὰ τῷ προσφέρῃ μᾶλλον ἐκδούλευσιν καὶ τίς νὰ γενῇ φίλος του. Οἱ προύχοντες τῆς κοινότητος ἐνθυμήθησαν ὅτι οὐδεὶς τῶν χειρωνακτῶν εἶχε πλέον ἢ αὐτὸς εὐθύτητα καὶ δεξιότητα· καὶ οἱ πλουσιώτεροι μαίστερες τοῦ σωματείου ἐγένοντο συγγενικοὶ τῶν ἐπιχειρήσεών του. Τέλος μετὰ τινα ἔτη εὐρέθη δυνατός ν' ἀγοράσῃ τὴν οἰκίαν ἧς τὸ ἐνοίκιον δὲν ἠδύνατο πρότερον νὰ πληρώσῃ.

Ἀφ' ἑτέρου διδαγμένος ὑπὸ τῆς πείρας δὲν ἐφαντάσθη ποτὲ νὰ σύρῃ ἐκ τῆς πλάνης ἐκείνους ὅτινες νομίζοντες αὐτὸν πλοῦσιον τὸν εἶχον πραγματικῶς πλοῦτισει. Τούναντίον ἵνα ἰσχυρώτερον πιστεύσωσιν εἰς τὸν κεκρυμμένον θησαυρόν ἐκλείσει τὸ ὑπόγειόν του διὰ σιδηρᾶς θύρας, τὴν ὅποιαν ἐχάλευσαν οἱ ἐμπειρότεροι σιδηρουργοὶ τῆς Ὀρλεάνς, καὶ ἔκτοτε ἡ ὁδὸς Πηγῆ τῆς εὐρωτοῦς, μετωνομάσθη ὁδὸς Σιδηρᾶς θύρας, ὡς καὶ τὴν σήμερον ἐτι ἀποκαλεῖται. Μόλις ἐξομολογούμενος μίαν ὥραν πρὸ τοῦ θανάτου του, ἀνεκάλυψε τὸ πρᾶγμα εἰς τὸν ἐφημέριον, καὶ τότε ἀνοικθέντος τοῦ ὑπογείου εὐρέθη ὁ δρύϊνος σωρὸς θησαυρὸς μόνος, ὃν ποτὲ ἠδυνήθη νὰ κατέχῃ ὁ Ξυλουργὸς, καὶ τὸν ὅποιον ἔφερε μετ' ἑαυτοῦ εἰς τὴν γῆν.

I. E. Γ.